

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اوجف او تام

کتوا دیوان علماء فاس فوست

علماء توغکنق فرجواغن

موتمر تاهونن

دیوان علماء فاس فوست

کالی ک-۴۷

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والعاقبة للمتقين، ولا عدوان إلا على الظالمين.
والصلاة والسلام على حبيبنا وشفيعنا وقودتنا محمد أشرف الأنبياء
والمرسلين وعلى اله وصحبه والتابعين بإحسان إلى يوم الدين. وبعد ...

علماء توغئق قرجواغن

مقدمة

توان قغروسي تنف،

قمرهاتي- قمرهاتي كحرمت اهلي جاوتنكواس كرجا قاس قوست،

تيمبالن دان ناءيب كتوا ديوان علماء قاس قوست،

سودارا ستياوسها دان بندهاري ديوان علماء قاس قوست،

اهلي-اهلي جاوتنكواس كرجا ديوان علماء قاس قوست،

قغاره برسام اوروستيا فانيتيا مؤتمر ديوان علماء قاس قوست كالي ك-٤٧،

قارا قرواكيلن دان قمرهاتي يغ درحمتي الله سكلين،

ڦر تاش ماريله ڪيت سام-سام ممنجتن ڪشڪورن يڄ تيادا تاراث ڪحضرت الله
سبحانه وتعالى اٿس سڪالا ڪورنيان، ڪصيحتن، ڪوداهن دان يڄ فنتيغ نعمة
ڪمناغن اسلام.

ڪيت برڪومقول دديوان يڄ موليا اين باڪي منروسڪن اجيندا دان تڄڪو عجاب
ڪيت دالم ڦارتي اسلام سميليسيا (فاس) سباڪايمان يڄ دڦراوتتوقڪن دالم ڦرلمباڪان
فاس.

مؤتر ڪالي ڪ-٤٧ اين سهاروسش دجاڊيڪن ميدان باڪي ڪيت برمحاسبه،
برچرمين ڊيري دان منيڄڪتن اِخلاص ڪيت ڪڦد الله سبحانه وتعالى،
منومقون لبيه بايق ماس باڪي منيڄڪن ڪلمه الله تعالى دسميغ براوسها
ملومقوهڪن سبارغ بنتوق ڪڪوسوتن، ڦراسان تيدق باءيق دان بڄڪ ڊيري.

فسچا فيلپنرياي عموم ڪ-۱۲ دري فنڊاغن علماء

فيلپنرياي عموم ڪ-۱۲ يڻ بارو سهاج سلساي مروفاڪن ساتو لاکي اوجين يڻ تله دبريڪن ڪهد ڪيت سبآڪاي سبهاڪين دري تنڊا ڪبسن الله دان ڪقواتن. اوجين ڪلي اين مروفاڪن فروسيس ڦنيڻڪتن ايمان دان ڪيڻين ڪيت بهاوا الله تعالى سهاج يڻ مميليڪي ڪڪواسان دلاڻيت دان دبومي.

جڪ ڦڊ فيلپنرياي عموم ڪ-۱۱ يڻ لالو، راماي يڻ برسديه هاتي ڪران ڪڪالاهن يڻ دترپما. سباليتش برلاکو ڦڊ ڪلي اين، ڪنناغن بسر يڻ دڦراوليهي منجادي اوجين يڻ سڌاڻ دان باڪل منيڦاڪيت دغن لبيه ڦاهيت دان ساڻت دهشت.

ڪنناغن دڪننن دغن ڪروسي يڻ ساڻت سليسا، ڪنناغن دڦڊح يڻ دنننڪن اوليه اومه اسلام دسلوروه مليسيا حاصل دري ڪرجاسام ايننيم دغن ڦاڪن رعيه.

ڪنناغن دسلاڻور ولوفون فاس ممڦوپاءي ڪروسي يڻ ترحد تنافي تنڦ مندافت تنڦت يڻ باءيق دالم ڦننڊيرن ڪراجان. دڦيراق، ڪادان لبيه باءيق دري ساتو سڪي تنافي ممرلوڪن ڪبيجقسانان يڻ تيڻڪي.

کيت جوک دبريکن کناغن دجوهر دان نكري سميلن. کادان دترغکانو ڦولا لبيه بايق دري سبلومث.

ڦارا علماء سڦاتوتش مليهت سمو سيناريو ترسبوت سباکاي سبهاکين دري اوجين کڦد علم علماء، باکي مڦوجي سجاوه مان علماء داقت برفوغسي دالم کادان يڦ ساعت بريذا دري ساتو نكري کساتو نكري.

کناغن دالم ڦيليهزاي عموم ک-۱۲ يڦ لالو جوک بز-بزر منچابر کيت سمو، دمان دان باکايان سڦاتوتش کيت سمو ملتکن ديري کيت ؟

اڦاڪه علمو يڦ دڦلاجري سچارا فورمل دڦوندوق، اونيزرستي اسلام دالم دان لوار نکارا سوده چوکوف باکي مناغي سکالا فرمسألهن ڦنتديرن دان کرينه ڦلباکاي جنيس دان واتق مأنسي يڦ ادا؟

اتاوڪه کيت کنا مڦڪاجي سمولا القرآن دان السنه برداسرکن علمو اساس يڦ کيت ميليکي باکي مپدياکن فورمولا بارو دالم مڦهاروشي اومبق باداي دان تسونامي يڦ برلاکو سلشس ڦيليهزاي عموم يڦ لالو.

اڦاڪه کيت هاروس تريکت سچارا ممبوتا تولي دغن سکالا اجتهاد يڦ دکوکان اوليه ڦارا علماء تردهولو اتاو ڦرلوش کيت دودوق سميجا دان ملاکوکن ڦپسواين

دالم فرکارا اجتہادی سسوی دغن کفرلوان دان کھندق سہاس سام ادا دري سکي فوليتيق، فنتدبيرن دان فرانچغن فروکرام.

دغن سبب ایت له ساي ساعت مغلارکن اگر قارا علماء سکالین برسديا اونتوق مروغکایکن سکالا ککوسوتن یغ ادا دھادغن کیت دغن فنوه کبیجقسا نان. یقین له بہاوا علم علماء سہاج له یغ لایق مندقني سکالا فرمسألھن فنتدبيرن نکري خصوص یغ ملیبتکن حال-حال کاکامان، ہوبوغن انتارا قوم دان اکام، کران کولوغن علماء سہاج یغ دبریکن کقواتن اولیہ اللہ سبحانہ وتعالیٰ مہمی القرآن دان السنہ سرتا اجتہاد قارا علماء تردھولو.

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم:

"الكلمة الحکمة ضالة المؤمن فحيث وجدها فهو أحق بها"

مقصودن:

درقد أبو هريرة رضي الله عنه بلباوا برکات، رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم برسبدا: "کلمة حکمہ ایت ادالہ بارغ ترجیچیر باکني اورغ مؤمین. دمان سہاج دي منمویش، دیالہ اورغ یغ قالیغ برحق اونتوق منزیما حکمہ ترسبوت".

[روایة الترمذی دان ابن ماجه]

دغن ايت ساي مپرو اکر کيت مپدري اکن کقواتن دان کاوفايان کيت،
سهيڻگ حکمه يڻ دچاري اوليه ستياڻ مؤمن ايت اکن دکباليقکن حاصل
دري اوسها کيت، فارا علماء.

اداقون چارا يڻ قالينغ باءيق باکي مپلسايکن سما مساله داتس ايا له ملالوي
ساعت شوری يڻ دقوفوق ملالوي کطاعتن کهد قرينته الله دان منديريکن
صلاة سچارا برجماعه.

فرمان الله سبحانه وتعالى دالم القرآن الکریم :

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾

مقصودن:

"دان جوک (لبيه باءيق دان لبيه ککال باکي) اورغ-اورغ يڻ مپاهوت دان
مپموت قرينته توهنن سرتا منديريکن سمپيڻ دغن سمشورنا، دان اوروسن
مريک دجالنکن سچارا برمشوات سسام مريک، دان مريک قولاً مندرماکن
سپهاکين تري اف يڻ کامي بري کهدان".

[سورة الشوری : ٣٨]

سبکای قواریث نی، کیت هندق له ملیت سکالا فرمسألهن یغ دکموکان کهد
کیت سبکای سپاکین دری تغکو عجبواب فرض یغ تیدق داقت دلاکون سچارا
سندیرین ماهوفون اولیه اورغ لاین.

مک ساله ساتو شرط یغ ملتکن کیت قارا علماء لبیه دکت دغن صفة کنین
ایاله دغن برلمه لمبوت، موهون کمعافن باکی فیهق مریک، برقکغ تکوه دغن
کفوتوسن یغ تله دامبیل سرتا برتوکل کهد الله.

این له سبزنش روح دری فرمان الله سبحانه وتعالی :

فِيمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا
مِّنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا
عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

مقصودش:

"مک دغن سبب رحمة (یغ ملیقه-لمیقه) دری الله (کهد مو واهای محمد)، اغکاو
تله برسیکف لمه-لمبوت کهد مریک (صحابة-صحابة دان فغیکوت مو)، دان
کالاوله اغکاو برسیکف کاسر لاکنی کراس هاتی، تنتوله مریک لاری دری کللیغ

مو. اولیه ایت معافکن له مریک (مغناهی کسالهن یغ مریک لاکوکن ترهادف مو)، دان فوهونکن له امقون باکی مریک، دان جوک برمشوارت له دغن مریک دالم اوروسن (فقراغن دان حال-حال کدونیان) ایت. کمودین اقایبلا اغکاو تله برعزم (سسوده برمشوارت، اونتوق بمبوات سسواتو) مک برتوکل له کهد الله، سسوغکوهن الله مغاسیچی اورغ-اورغ یغ برتوکل کهدان".

[سورة آل عمران : ۱۵۹]

قارا علماء جوک سهاروسن برصفا تربوک دان برلافتح دادا ولوفون سپهاکین دري کیت تیدق دلانقیق ممکغ اف-اف جاوتن دالم فنتدیرن نکري. حکمه دسبالیق ایت تتف وجود. انتاراه ایاله اگر کیت منروسکن اجیندا یغ بلوم سلسای دان تیدق اکن سلسای سلاکی ادان لاغیت دان بومی یاءیت سفرتی یغ دسبوت دالم فرلمباکان فاس (فصل ۴۰، فرکارا ۵):

أ. مپاتو تناک دان قمیکیرن علماء اسلام باکی مفرقوات دان ممفرتیغکتکن فرجواغن اسلام دنکارا این دان بروسها مممبغ دان مپیبرکن کفهمن دان کسدرن اسلام کسکنف لاقیسن مشارکت منروسی کرقرن دعوه دان فغمبلیغن تناک امة یغ برتروسن.

ب. مپوسون، مڃاتور دان منجالنڪن ڪڪياتن تربيه دان فنديديڪن ڊڪالغن
اهلي-اهلي دان مڃاتور فروگرام لائين ڪڙيئين باڪي مڃاتور ڦٽوڪس
ڦارتي يڃ برعلمو، بربان، برتقوي، برڦالمن دان مهمي ڦرڪمڃن سماس.

برڊاسرڪن ڪڏن ڊوا ڦرڪارا ڊانس، مڪ سوده تننوله ڦارا علماء يڃ تيدق ترڦيليه
اونتوق منڊير نڪري ڊمان-مان ڦريڻڪت تيدق تراس ترڦيڻڪير ڪران توڪس
اساسي يڃ ڊلتڪن ڊانس باهو ستياف ڪيت اڊاله ساتو توڪس يڃ برت، امانه يڃ
تيدق ڊاقت ڊفيڪول اوليه اورڃ لائين.

ڦرڇايله ڦارا ڦرواڪيلن سڪلين، سسوعڳوهن توڪس دان نڳوڃجواب يڃ ڪيت
ڦيليه اين واجب ڊفيڪول سڇارا برتروسن هيڻڪ ڪاخير حياءَ دان ايان اڊاله
سسواتو يڃ ساعت مليا دان اڪن ڊڪڻ سڦنڃ حياءَ.

فارا فرواکیلن سکین،

فرکوهکن فاکن رعیة

فغکونان اصطلاح فاکن رعیة تله دچادغکن اولیه یغ برحرمت داتوء سري فریسیدن فاس دالم چرامهن دهولو لاغت سلاغور سلشس سبولن کفوتوسن فیلهنرای داشتهارکن. چادغن یغ سوغکوه باءیق این لاهیر دری لیده ساورغ علماء فاس یغ دبریکن کیجقسانان اولیه الله سبحانه وتعالی سباکای فغکنتی کهد باریسن الترناٹیف (Barisan Alternatif) کران موغکین اورغ فاس ساعت سینسیتیف دغن فرکاتان باریسن دان کورغ مینت اونتوق تروس مئکوناکن.

اصطلاح فاکن اداله لبیه سللیسا دان سسواي دغن هوپوغن یغ لوغکر انتارا قارتي کومقون فاکن رعیة جک دبندیغکن دغن باریسن ناسیونل یغ دکھوین سچارا فقسا دان تیدق ادا رواغ اونتوق برباحث دان مبریکن فنداقت دغن لبیه دیموقراطیق. فاکن رعیة برمقصود فاکن این برجالن مئیکوت لندسن یغ دفرستوجوي اولیه رعیة ملیسیا یغ چینتاکن کهادیلن دان کباجیقکن.

دغن ایت اداله منجادی تغکوغجواب قارا علماء اونتوق مبریکن تفسیرن دان روح اسلامي دالم فاکنن این سهیغک ایان تروس سکر دالم فمیکیرن فپوکوغ فاس.

فغلیبتن کیت دالم فاکنن رعیة این حاصل دري کسدیان فیمینن قارتي لاین منریما اساس فرجواغن فاس یاءیت اسلام سباکای الدین، دسمشغ کیت جوک منریما اساس-اساس فرجواغن یغ دکوغسی برسام سفرتی کعادیلن، کتلوسن، أمانه، کباجیقکن دان لاین-لاین نیلای یغ مورنی دان سجاکت.

فرمان الله سبحانه وتعالى دالم القرآن الکریم :

وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ

الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

مقصودش :

"دان جک مریک (فیهق موسوه) چندروغ کغد فردامین، مک اعکاو جوک هندقله چندروغ کغداش سرتا برتوکلہ کغد الله. سسوغکوهش ای مها مندغر، لاکي مها مغتاهوي."

[سورة الأنفال: ٦١]

کواجبن کيت مبري تاهو کفد سلوروه فتوکس فاس بهاوا کيت ممقوپاءي اساس
يغ کوکوه اونتوق مپرتاي فاکن رعية سفرتي جوک کيت ممقوپاءي اساس يغ
قوات سماس کيت منوبوهکن اغکن فرقادوان امه (APU) دان کرق
(GERAK) فد ساتو ماس دهولو.

اتس نام تحلف السياسي، کيت برسديا اونتوق بکرجاسام دغن سما اورغ اتس
نام دان کفتيشن اسلام، سلاما مان مريک منرما فرينسيغ فرجواغن کيت.

کفهنم جوک فرلو دبريکن بهاوا اهلي فاکن ممقوپاءي کبيسن اونتوق ملقساناکن
قوليسي، مباعونکن رعية داتس اساس دان کفتيشن برسام دي کماجون دان
قمباعونن نکارا کيت.

دغن اداش فاکن اين، کيت ممقوپاءي رواغ دعوه يغ ليه لواس کفد راکن-راکن
کيت، رواغ ملبرکن تربيه اسلاميه دغن ليه ملواس کفد سودارا سايسلام.
فلواغ اين فرلو دربوت اوليه سلوروه فتوکس ديوان علماء تراوتمان، سسواي
دغن فرينسيغ فمهاکين توکس دان تڻکوغجواب سفرتي يغ تله دسبوتکن
تادي.

کيت يقين کفميشن کيت تيدق اکن مڻکاڊايکن فرينسيغ فرجواغن سمات-سمات
برکهندقکن کفتيشن دونيا يغ سمنتارا اين.

کيت هندقله يقين بهاوا کٿمڻين کيت ممڻوپاءِ ي ستراتي جي يڻ لبيہ باءِ يق دري
کيت دان برسديا مڻهادڻي سبارغ کھوگکين سماس مريک مڻاتور لڻگه دمي
مماجوکن اسلام دان اومه اسلام دمليسيا.

سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم:

"على المرء المسلم السمع والطاعة فيما أحب وكره ما لم يؤمر بمعصية
فإذا أمر بمعصية فلا سمع ولا طاعة".

مقصودن:

"واجب دغر دان طاعة باکي ستياڻ اينديويديو مسلم دالم فرکارا يڻ اي سوک
ماهوڻون تيدق (بنچي) سلاما مانا اي تيدق دڻرينته ملاکوکن معصية، اڻاييلا
اي دڻرينته ملاکوکن معصية مک تيدا اي دغر دان تيدا اي طاعة".

[رواية الإمام مسلم]

ڦارا ڦرواڪيلن يڄ دحرمتي سڪالين،

علماء دالم فنتديپرن نڪري: ڦرانن دان چابرن

ڪنڀاڻن ڪيت دڪلتنن سڄي تاهون ۱۹۹۰ ممبوقتيڪن بهاوا ڪولوڻن علماء، اتوفون يڄ دسبوت ’ڦڦ لبائي‘ ممڦوپاءي ڪاوقاين ستنديڄ دڻن اورڄ لاین دالم بيدڄ فنتديپرن دان ڦمريتنهن نڪارا. ڪجاين يڄ امت برحرمت داتوء توان ڪورو حاج نيڪ عبد العزيز نيڪ مت تله برجاي ممڦرتولڪن ساتو اجرن ساله يڄ دانوت اوليه رعية مليسيا دان سلوروه دنيا بهاوا علماء اتو ڪولوڻن اڪاموان تيدق لايق منتديپرن نڪارا.

اوجڻن سومبڄ دان سوسڄ يڄ مڄاتڪن علماء هان لايق منجاڪ سوراو دان مسجد سهاج تربات تيدق بنر دان داتڻن دري ڦراسڄ بوروق ڪولوڻن سڪولر يڄ برنية جاهت.

لبيه دري ايت، ڪڦمڦينن توان ڪورو دڪلتنن برجاي ممبوقتيڪن رعية برتبه سليسا، ولوفون نڪري دسلوبوڄي دڻن ڦلباڪاي توهمن دان ڪظالين دري ڦهيق ڪراجان فوست.

کجایان فاس منتدیر نکری دان براه فورت فولیو اوتام حاصلیل دری کناغن
دالم فیلهینرای عموم ک-۱۲ یغ لالو مغصحن فغحرمتن یغ تله دبریکن اولیه راکن
فاکتن رعیه ترهادف کجایان فاس دکلتن.

دغن ایت، فیهق دیوان علماء ایغین منکسکن بهاوا مودیل کلتن فرلو
دفرتاهنکن دان کجایان کلتن فرلو دکاجی اولیه فاکتن رعیه عمومش دان
کفیمین فاس دنکری ترتنتو خصوصش.

دیوان علماء یقین بهاوا کلتن اکن ممبوک فینتو سلواسش کفد تتامو یغ داتغ ککوت
بهارو. ولوفون موغکین بابق کماجوان یغ دچاقای اداله اونیک دان ترحد کفد
رعیه کلتن یغ لبیه هوموجینوس (Homogeneous)، تتافی کبیجسنان
کفیمین فاس دسمو فریغتک منیلائی، مپسواي دان مگابوغ جالین انتارا
فغالمن کلتن دان سواسان دتمت ماسیغ-ماسیغ اکن ممبواهن ساتو فروگرام یغ
سسواي باکی تمث ماسیغ-ماسیغ.

دسینی له جوک فرانن یغ هاروس دماءینکن اولیه دیوان علماء فاس نکری-
نکری دان ولایه سوفاي سننیاس مئیغتنکن کفد کفیمین دنکری ماسیغ-ماسیغ
بهاوا کجایان کلتن فرلو دکاجی دان دامبیل منفعتن. اولیه کران بابق فروگرام
اکام یغ تله دفرکلکن دکلتن دالم بیدغ فنیدیدیکن، اینقمن اوندغ-اوندغ،
قمباغونن سومبر مانسی دان لاین-لاین یغ برصفا شمول دان کومفرهینسیف،

مڪ ساي يقين هاڻ ديوان علماء فاس سهاج له يڄ لبيه موده مهمي فروگرام يڄ تله دجالنڪن.

فارا علماء سهاروش سنڀياس منچاري قلوغ اوتتوق منچادغڪن فرلقسانان اسلام دالم ڦنتديرن نڪري يڄ ڪيت منغي. فرلقسانان اسلام بوڪن له ترحد ڪهد بيدغ فروندغن دان ڦغوات ڪواسائن سات-مات تنافي مرغڪومي سلوروه اسقيق كهيدوفن رعية سڦرتي ڦنديديڪن برتروسن دسوراو دان مسجد، ڦنيغڪتن فروگرام ڪاوسهاوانن دان ڪرجاي ڪهد ڪولوغن مودا، مودول-مودول ڦمباغونن انسان يڄ مليبتڪن ڦندودوق مسلم دان بوڪن اسلام، لاتيهن ڪچمرلغن ڪادميڪ ڪهد فارا ڦلاجر، مودول ڪايوبافان، ڦنڪان ڪهد اسقيق ڪباچيڪن، ڪصيحن دان لاین-لاين يڄ اڪن منچادي ريسيڦي ڪهد ڪجاين متلامت فرجواغن ڪيت.

فارا علماء نڪري جوڪ فرلو ممبريڪن ڦرهاتين ڪهد ايسوارق دان جودي، ايسو فرلاڪوان سومبع دخلايق راماي دان لاین-لاين يڄ ادا ڪاءيتن دغن ڦيهق برڪواس تمڦتن، خاصن دنڪري-نڪري يڄ دڦرينته ڦاڪتن رعية.

براف فرسؤالن يڄ فرلو دجواب، اداڪه ڪيت هندق مبيارڪن سهاج معصية ايت برللواسا اتو مملوڪن ڪهد چادغن يڄ ڪوڻڪريت ڪهد ڦيهق برڪنان سوڦاي فرميس-

فریمیس بارو دحدکن جوملهش اتاو دحدکن دتمقت ماجوریتی بوکن اسلام
سهاج؟

اڤاکه فغواتکواسان ترهادف فرلاکوان سومبع فاتوت دلقسانکن سکارغ دغن
بنتوان فیبق سوکاریلاون اتو دتغکوھکن کسواتو ماس یغ ترتنتو. بکیتو جوک
دغن کجالا معصیة یغ سماکین منجادی-جادی؟

اڤاکه کاوتامان فاتوت دبریکن کهد فنیدیدیکن دان تربیه اتو فغواتکواسان
اوندغ-اوندغ؟

بیلاکه ماس یغ سسواي تیندقکن ترتنتو فرلو دامبیل؟

اڤاکه لڤکه-لڤکه فنچکهن تله دلقسانکن سلوم تیندقکن اوندغ-اوندغ دامبیل؟

سباکای تمبن دان جک کیت ایغین منداقتکن فنددهن لنجوت، لاوتن کنکارا
لوار سفرتی اچیه، نیجریا دان نکارا لاین فاتوت دسوسون اکر کیت داقت
ملیة اڤاکه بنتوق فرلقسانان اسلام دلوار نکارا یغ بولیة دمنفعتکن اولیه کیت.
کاجین فرلو دلاکوکن تننغ باکایمان فرسدیان مریک، باکایمان قاعده فرلقسانان یغ
سبایقش، دان اڤاکه ریسفونس مشارکت ترهادف فرلقسانان اسلام دسان.

فارا فرواکیلن دان قمرهاتی یغ دحرمتی سکالین،

فرسیان مهادثی چابرن منداتغ

سبکای سبواه کرقن اسلام یغ سنتیاس برادا دهادفن، مک کیت قاتوت
میکیر دان ملقساناکن ساتو ستراتیجی جغک فنجغ دمی کلغسوغن فرجواغن
کیت. فرسؤالن افاکه لگه یغ فالیغ باءبق اونتوق ممکلکن علماء کهد فرجواغن
فاس.

سکالی قندغ، کیت ممقویای بکلن یغ چوکوف کران انق-انق کیت یغ بلاجر دالم
میدغ اکام داینستیتوسی قعاجین تیغکی دالم دان لوار نکارا تیدق قرنه برکورغن.

فرسؤالن افاکه لگه یغ قاتوت دلاکون باکی منجادیکنش سبکاین دري قروجیق
یغ ترسوسون راقي دان لبیه سیستماتیق؟

سجاوله مانکه لجنه علماء قلاقیس برجای مپوسون فروگرام سهیغک قارا علماء
مودا اتاو قلاقیس داقت تروس مپومبغ کهد فاس؟

ساي منچادغڱن اکر فييق لجنه علماء فلاڱيس مپدياکن کرتس لڱکف تننغ فرکارا اين. بپراف فرکارا او تام فرلو دامبيل فرهاتين، انناراش کاور ديناسي يڱ لببه باءيق دغن ديوان فمودا. کيت تيدق ماهو مريک يڱ ملشي عمور ۴۰ تاهون اتو ۵۸ تاهون (سلسس فينچين) سهاج يڱ مپرتاي ديوان علماء فاس.

فرسدیان فرلو دلاکوکن باکي مبريکن لاتيہن خصوص کهد سکلومشوق علماء مودا اکر مريک ممقوپاءي کاوقايان خصوص دالم بيدغ ترنتو سقرتي اصول فقه، ايکونومي دان معاملات اسلام، سياست شرعية، قوليتيق سماس، اوندغ-اوندغ فربنديغن يڱ ساعت دفرلوکن قد ماس اين.

لاوتن کايستيتوسي فعاچين تيغکي دالم دان لوار نکارا فرلو دلاکوکن سچارا برکالا اکر فپوسون داقت دلاکوکن دغن لببه سيستماتييق دان برکسن.

قارا علماء مودا جوک فرلو ددهکن دغن فلباکاي علمو بارو دان کماهيرن يڱ تيدق دفلاجري دديوان کليه اوننوق مفرچفتکن فرويسيس کماثغن مريک دالم بيدغ قوليتيق دان فقه الواقع.

علمو فقوروسن دان اورکانيساسي سقاتوتش دتيمبا اوليه مريک سماس ماسيه بلاجر لاکي. کاوقايان برهاس عرب يڱ باءيق، بهاس ايغکريس دان بهاس کتيگ جوک فرلو دبريکن فرهاتين.

مريڪ جوڪ ڦرلو دڦرڪنلڪن ڪڦد ديوان علماء، فرجومقان سچارا برسموڪ دغن
ڪشمين علماء، مذاڪره دان ڦرينچغن سهاروسن دأتور دمي مندڪتڪن مريڪ
دغن ديوان علماء دان ڪشمينن.

ساي سنديري اڪن مبريڪن ڦرهاتين خصوص ڪڦد حال دأتس دان اياڻ اڪن
منجادي اجيندا او تام سهيڱ تاهون ۲۰۱۰، اقابيل ساتو ڪرتس چادغن
لشڪف دسدياڪن اوليه لجنه برڪنان.

سيداغ مؤتمرين دان مؤتمرات سڪالين،

علماء دان ايسو-ايسو ساس

فلباڪاي ايسو ددهڪن دالم ميديا قد ستياف ماس. سسوي دغن توکس دان
تڻڪوڻجواب علماء، کاوتامان کيت اياله مبريکن فنداغن دان منجواب سڪيراڻ
ڦرلو، کڻد ايسو-ايسو يڻ برکايٽ دغن اکام. دغن ڦرکبڻن تيکنولوڪي معلومت،
دونيا منجادي سڪاين سمڻيت، ايسو يڻ برلاکو دتمثت لاین منجادي باهن
ڦرينچڻ دتمثت کيت دان سباليقڻ.

امة برقنداقت، سڪيراڻ کيت برجاي مبريکن ريسٿونس کڻد ايسو يڻ برکايٽ
دغن ايسو اکام سماءا ايسو کلوبال دان ايسو تمثتن يڻ ادا هو بوغن کڻنننڻ امة
اسلام مروفاکن ساتو کجايان کڻد کيت.

سباڪاي چونتوه ايسو لواط دان توهمن ڦغليبتن ڦيهق ترنتنو دالم ڦمبونوهن
التنويا هاغت دڦرکاتاکن. علماء دغن تڪس برقنداقت بهاوا ايسو اين، کران
مليبتکن اورغ اسلام، مک ڦاتوت دسلسايکن دمحمکه شريعة دان برڦڪڻغ کڻد
ڦرينسيڦ کعاديلن دان کڻکين اسلام.

فرسؤالن ايا له باکايان موغڪين اورغ يغ منودوه تيدق دارهڪن سوفاي مغموڪاڪن سقسي دالم کيس لواط، سداغڪن اورغ يغ دتودوه فولا دارهڪن مپراه ديرى. دالم کيس يغ کدوا، فييق يغ منودوه دتغڪف دان دانچم اڪن دباوا کحڪمه اُتس تودوهن فتنه. کدوا کيس اين منونجوڪن باکايان حڪوم مأنسي دفرماءينڪن اوليه مأنسي سنديري سداغڪن فتنديرن حڪوم اسلام يغ مريڪ چيقتاڪن فون دتولق.

علماء برفنداقت حڪوم قذف قاتوت دجالنڪن كهد اورغ يغ منودوه جڪ مريڪ كاڪل مغموڪاڪن سقسي سقرتي يغ دتننوڪن اوليه اوندغ-اوندغ جنايه اسلام.

ڪيت مپوڪوڄ فنوه فرينسيف راج برفرلمباڪان سباڪاي ساتو عالمن يغ ترابعيق ستاڪت اين. فرچوبان دري فييق ترنتنو مڄرتيڪايڪن كاوتوهن مريڪ سباڪاي فايوغ نڪارا اداله سسواتو يغ تيدق قاتوت برلاڪو.

ڪاڊان يغ سام جوڪ برلاڪو قد زمان فمرينتهن خليفه اسلام سلخس زمان خلفاء الراشدين اڦايلا قارا علماء مبريڪن طاعة ستيا مريڪ كهد فغواسا قد ماس ايت، ولوفون ترداقت كڪوراغن دسان سيني.

فرينسيف راج برفرلمباڪان يغ منجادي توغڪن ڪتوانن ملايو دان اسلام سقاتوتش دڪوناڪن سقنوهش اوليه فاس دي مڄرتيڪوهڪن كدودوڪن اسلام يغ

چوبا دچابر اوليه موسوه اسلام دغن مڱوناڪن قلباڪاي توفيع دان كسمقن.
فرچوبان دري براه فييق سلفس فيلپنراي ك-۱۲ بارو-بارو اين منچابر
كفوتوسن سلطان دغن چارا يڻ تيدق برادب اداله سسواتو يڻ دلوار ادب دان
تاتاچارا مشاركت ملايو.

ديوان علماء دغن اين مپرو كڻد فييق ترنتنو اڪر ليه برادب دان برسوقن
سنتون اڦايلا بردقن دغن فييق ايستان.

علماء دان فنیدیقن

توکس اوتام کرسولن دان کببن سبجق زمان دهولو تله دجلسکن اولیه القرآن
ملالوئی فرمان الله سبحانه وتعالی :

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾

مقصودش:

"دی له یغ تله مغتوسکن دالم کالغن اورغ-اورغ (عرب) یغ اومیین، ساورغ
رسول (نبی محمد صلی الله علیه وسلم) دری بغسا مریک سنڈیری، یغ ممباچاکن
کفد مریک ایه-ایه الله (یغ بموقتیکن کاساغن الله دان ککواساغن)، دان
مبرسیهکن مریک (دری اعتقاد یغ سست)، سرتا مغاجرکن مریک کتاب الله
(القرآن) دان حکمه (قغتهوان یغ مندالم مغنائی حکوم-حکوم شرع). دان
سسوغکوھن مریک سبلوم (کداتغن نبی محمد) ایت اداله دالم کسستن یغ پات".

[سورة الجمعة : ٢]

ایة این منجادی اساس کفد فرکرکن فاس، خصوصن فارا علماء اقایلا الله معکاریسکن ببراڤ لئکه یغ فائوت دلاکوکن اولیه فیمقایی رساله نبی-نبی یأیت مپمقایکن اجرن اسلام، اقایلا مریک منریما اجرن این، لئکه ستروسن ایاله مپوچیکن مریک، فیزیکل دان سفریتوال اگر برسیه دری عنصر شیریکن دالم عقیده جوک عبادہ مریک. سلاین برسیه توبوه بادن مریک دری ککوٹورن نجیس. سلئس ملاکوکن فمبرسین باروله مریک برسیدا دأجرکن ایسی کتاب دغن لبیه مندالم.

دغن کچلاروان سیستم فنیدیدیقکن یغ اد دالم زمان مودن این، دیوان علماء مراسا برتغکوغجواب باکی مغبسی ببراڤ ککوسوغن دالم بیدغ فنیدیدیقکن فورمل.

مجلس فنیدیدیقن فاس فریغت کبغسان (MPPPK) سداغ مپوسون دفریغت اخیر باکی منوبوهکن سبواه کولج اونورسیتی. نام یغ دچادغکن ایاله کولج اونورسیتی اسلام ذوالکفل محمد (KUIZM).

کولج این اکن براوقرسی دالم ماس تردکت سلئس ببراڤ فرسیاقن اخیر سلسای. کولج این اکن دمولاکن دغن فنوبوهن دوا بواه فاکولتی او تام یأیت فاکولتی شریعة دالم فغخصوصن (معاملات دان کواغن اسلام) دان فاکولتی أصول الدین دالم فغخصوصن (دعوه دان کومونیکاسی).

لغکه این دامبیل اولیه فیهق دیوان علماء مندعکن فنتیغش بیدع معامله قد ماس این، خصوصن یغ برکایت دغن فریغکن، کواغن، ساهم دان لاین-لاین یغ مستی دچپوری اولیه قارا لولوسن قعاجین اسلام دی مستیکن کورنین اجرن اسلام داقت دفرتاھنکن.

کیتو جوک دغن بیدع دعوه دان کومونیکاسی یغ منجادی شرط اوتام کهد کجایان کرجا-کرجا دعوه یغ سداغ دلاکون. بابق بیدع بارو یغ فرلو دکابوغ جالینکن سفرتی فنولیسن سکریف، فیدیان دراما دان کسین اسلام، دعوه کهد بوکن اسلام دان لاین-لاین.

باکی منتشکن کاوقایان بهاس عرب دان ایغکریس، کولیح این برچادغ معادان کورسوس اینتنسیف بهاس عرب دان ایغکریس قد سمستر فرتام.

فیهق دیوان علماء ساغت برھارف اکر سکوله میلیک اهلی-اهلی فاس، سکوله-سکوله فاس دان سکوله اکام رعیه یغ لاین برسدیا مبریکن کرجاسام سفنوهش دی مجاجون فروجیق تر بارو دیوان علماء این.

کامی فرچای، دغن کرجاسام سما فیهق قلباکای رینتغن سماس اوسها مورنی این دیوات اکن داقت دآسی انشاء الله. سام-سام کیت بردعا اکر الله تعالی مبریکن کودهن دالم اوروسن این، آمین.

قرواکیکن دان قمرهاتی یغ درحمتی الله،

علماء دان میدیا

سبکای سبواه دیوان ترکان دالم قارتی، دیوان علماء سفرتی جوک جاوتنکواس قاس قوست تله مبریکن مندت کفد قیقینن ترانس یاءیت کتوا، تیمبالن، ناءیب، ستیأوسها دان کتوا قنراغن باکی مبریکن قنجلسن تننغ اف سهاج ایسو سماس یغ مملوکن قنداغن علماء.

مالغن موغکین کران برلاکون ساله فهم اتنارا کیت دان میدیا تراوتماق میدیا قارتی، سوارا دیوان علماء جارغ-جارغ کدغرن. دغن کسیوقکن کیت مپمقأیکن کلیه، اسره، تربیه، مغوروس مدرسه دان سکوله ماسیغ-ماسیغ، نمقش ستاکت این میدیا کیت ماسیه کاکل مپدیاکن رواغ یغ سچوکوش باکی علماء مپمقأیکن قنداغن ترهادف ایسو-ایسو سماس.

کیت تیدق ماهو علماء دبریکن رواغ باکی منجواب سؤالن-سؤالن برکاءیتن عباده خصوص سهاج، تنافی کیت ماهو مبریکن قنداغن تننغ ایسو سماس، سفرتی کیس لواط، مذاکرة، جوم هیبوه، فولوس مانیا دان سبکایش.

دغن سبب ايت، ڪامي مپرو ڪهد ميديا ڦارتي تراوتماڻ حراڪه چيتق دان دايلي سوڦاي داٽغ برجومڻا ڪامي، اتاو مناليفون ڪامي اڦايبلا ايسو سھاس برېڪيت باڪي ممبولپھڪن علماء ممبريڪن ڦنداغن.

ولوفون ڪيت مپدري ڪھيمپينن ترٿيڻي ڦارتي يڻ جوڪ اداله ترديري دري ڪالغن علماء تله ممبريڪن ريسٽونس مريڪ سڦرتي مرشدالعام، تيمبالن مرشد العام، ڦريسيدن، تيمبالن ڦريسيدن، تتاڦي علماء مراسڪن ڪامي جوڪ ڦرلو دبريڪن رواغ يڻ لبيھ لواس باڪي ممبينچيڪن ڦلباڪاي ايسو سھاس، سسواي دغن ڪدودوڦڪن ڪامي دالم فاس سباڪاي ديوان ترڪان.

جڪ ديوان ڦمودا ممبريڪن ڦنداغن تننغ ايسو-ايسو ڪھمودان، مسلمات ڦولا ممبريڪن ريسٽونس ڪهد ايسو-ايسو وانيتا، مڪ علماء جوڪ هاروس دبريڪن رواغ مپمڻايڪن ڦنداغن دالم ايسو يڻ برڪايت دغن اڪام.

فوتوف

حاضرين دان حاضرات سيداغ فرواكيلن دان قمرهاتي سكالين،

ديوان علماء فاس فرلو اونتوق مگمبليغكن سلوروه تناک علماء ترس دان علماء فلائيس باكي منجادي توغئق او تام فرجواغن فاس. جوسترو، توگسن اين واجر دلقساناکن سچارا کونسيستن دسموا لاقيسن حيراکي کچيشين ديوان علماء.

کومبيناسي يغ کوکوه دکالغن علماء هندقله دتمشيلکن دغن وجه بارو باكي ممستيکن کقواتن قارتي اسلام سمليسيا. علماء ترس فرلو اونتوق منديديق جزاسي علماء مودا دان فلائيس باكي موراسي فرجواغن اسلام دتانه اير اين.

ککالوتن سواسان قوليتيق متأخير اين منونتوت ثغليبتن علماء سچارا لبيه مپلوروه. جوسترو، ملالوئي مؤتمر تاهونن قد کالي ک-٤٧ اين، کيت هارفقن قران علماء ممو اونتوق ملتکن کقواتن بارو اونتوق جماعه سباکاي توغئق فرجواغن اسلام يغ سجاتي.

سکين،

سلامت برمؤتمر ...
سيروا على بركة الله .....

تكبير ! ... الله أكبر
تكبير ! .... الله أكبر
تكبير ! ... الله أكبر

وبالله التوفيق والهداية، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

أخوكم في الاسلام،

محمد داود العراقي

